


ДОКЛАД ЗА ГОРИТЕ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ

НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „РАКИТОВО”

АКТУАЛЕН КЪМ 2022 год.

Настоящото проучване е извършено през 2011 година, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на Държавно горско стопанство (ДГС) „Ракитово” и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на . Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Националното ръководство за определяне на гори с висока консервационна стойност, изготвено от WWF - DCP.

В Националното ръководство е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Ръководството дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Националното ръководство. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за земите и горите от горския фонд, управлявани от ДГС „Ракитово”. Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на горското стопанство. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

Общата площ на територията управлявана от ТП ДГС „Ракитово“ е 17 853,5 ha държавни горски територии.

ДГС „Ракитово” е разположено на територията на община Ракитово, която се намира в Югозападна България в област Пазарджик. Територията на стопанството попада върху част от планинския масив на Западни Родопи, от област Горна Тракия, северните склонове на масива ”Сютка” и южните склонове на второстепенните родопски дялове „Каркария” и „Алабак”. Най-високият връх в района на стопанството е връх Сютка (2186 m н.в.), а най-ниското място е гара Цепина - 450 m н.в.

Релефът на стопанството е типично планински - силно пресечен от дълбоки дялове с ясно оформени била и стръмни склонове. Хидрографската мрежа се отличава с голяма гъстота, разчлененост и често големи наклони на надлъжните профили и променлив воден режим в ниските части. Районът на стопанството попада в Преходно-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област. Голямата разлика във вертикалния профил, многообразието на

теренните форми, а така също и човешката дейност определят голямото видово разнообразие на растителността в стопанството. Срещат се 33 дървесни вида, 8 иглолистни и 25 широколистни.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горите на територията на ДГС „Ракитово” са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

По време на процеса на идентификация на ГВКС за територията на ДГС „Ракитово”, екипът работи в тясно сътрудничество с ръководството на горскостопанската единица. Ръководният състав е преминал теоретично обучение за основните принципи по прилагането на методиката на Националното ръководство по определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност.

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

Препоръчително е при промени в новия лесоустройствен проект на ДГС „Ракитово” да се интегрират резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия в него. Това ще допринесе за по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

ВКС 1. РАЗНООБРАЗИЕ НА ВИДОВЕ. КОНЦЕНТРАЦИИ НА БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ ВКЛ. ЕНДЕМИЧНИ, РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ И ЗАСТРАШЕТИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ВИДОВЕ С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ

При определянето на тази ВКС се прави оценка на управлението на ДГС – „Ракитово”, свързано с опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони. Извършва се инвентаризация на важните за района видове с природозащитна стойност, както и въздействието на лесовъдските дейности върху тях и техните местообитания.

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

- Защитени територии и защитени зони
- Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- Критични концентрации на видове

ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии, както следва:

1. Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;

2. ГТ в природни паркове попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие определени с плановете за управление или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);

3. ГТ в природни паркове които нямат устройствени документи;

4. ГТ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

1.1.1 Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;

На територията на ДГС "Ракитово" се намират четири защитени територии, от които една е природна забележителност и пет защитени местности. Подробни данни за защитените местности е дадена в Таблица 1.

Таблица 1. Данни за защитените територии, попадащи в границите на ДГС "Ракитово"

Защитена територия	Площ /ha/	Отдел/подотдел	Земли-ще	Заповед за обявяване/ограничения	Заповед за прекатегоризация	Цел на обявяване
ПЗ Пещера „Лепеница	5.1	323 а	Гр. Ракитово	№2810/10.10.1962год	Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-132 от 11.02.2010	Опазване на пещера
ЗМ "Пашино бърдо"	7.0	215 з 261 а	Гр. Ракитово	Заповед No.357 от 09.02.1973	№ РД – 393/03.04.2003 г.	Опазване на характерен ландшафт.
ЗМ „Цигов чарк"	3.0	197 г	Гр. Ракитово	Заповед No.781 от 19.10.1979	№ РД – 381/03.04.2003 г.	Опазване на характерен ландшафт.
ЗМ „Серафимова поляна"	113.0	193 а,б; 196 ж,з,б; 200и; 207 л; 208 к; 209 е; 274 л, м, н, о;	Гр. Ракитово	Заповед No.РД-618 от 27.07.2007	Прекатегоризирана бивша буферна зона на резерват	

		276 в, г, д, е; 278 г, д, е			„Мантарица”	
--	--	-----------------------------------	--	--	-------------	--

1. Природна забележителност ЛЕПЕНИЦА

Площ: 5.1 хектара

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Ракиново, **Населено място:** гр. Ракиново

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) Пазарджик

Документи за обявяване: Заповед No.2810 от 10.10.1962

Документи за промяна: Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-132 от 11.02.2010

Цели на обявяване: Опазване на пещера

Режим на дейности:

1. Забранява се събирането на камъни и разкриването на кариери в района на природната забележителност

2. Забранява се влизането в пещерите, с изключение на първите 600 метра от пещерата Лепеница, без първия воден етаж, унищожаването и чупенето на образуванията (сталактити и сталагмити в тях), както и замърсяването им.

3. Забранява се събирането или унищожаването на пещерната фауна

4. Забранява се писането и драскането по стените, влизането с факли и други димящи осветителни тела, както и всички действия, които водят до загрозяване или унищожаване на пещерите

5. Забранява се използването на пещерите за стопански нужди (гъбарници, винарски изби, мандри и други) става, когато те нямат научно (геоложко или археологическо, палеонтологично) и естетично значение

2. Защитена местност ПАШИНО БЪРДО

Площ: 7.1 хектара

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Ракиново, **Населено място:** гр. Ракиново

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):

Документи за обявяване: Заповед No.357 от 09.02.1973

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-392 от 03.04.2003

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт.

Режим на дейности:

1. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни, с оглед за подобряване на санитарното и ландшафтно състояние на обектите. Стопанисването да се извършва съгласно устройствените проекти с максимално запазване на природната обстановка;

2. Забранява се пашата на добитък през всяко време;

3. Забранява се откриване на кариери, къртене на камъни, вадене на пясък и други инертни материали, изхвърляне на стурия и различни промишлени отпадъци, както и всякакви действия, чрез които се нарушава или загрозява природната обстановка в тях.

3. Защитена местност ЦИГОВ ЧАРК

Площ: 3.0 хектара

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Ракиново, **Населено място:** гр. Ракиново

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите (РДГ): РДГ Пазарджик: ДГС Ракиново

Документи за обявяване: Заповед No.781 от 19.10.1979

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-381 от 03.04.2003

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт.

Режим на дейности:

1. Забранява се пашата на домашни животни;

2. Забранява се повреждането на горската растителност;

3. Забранява се преследването на дивите животни и нарушаване на местообитанията им;

4. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се изменя ландшафтът;

5. Забранява се извършването на каквото и да е строителство освен в случаите, когато е предвидено строителство по устройствения проект на защитената територия;
6. Разрешава се воденето на отгледни и санитарни сечи, съгласувани с РИОСВ;

4.Защитена местност СЕРАФИМОВА ПОЛЯНА

Местоположение:1. **Област:** Пазарджик, **Община:** Батак, **Населено място:** гр. Батак

2. **Област:** Пазарджик, **Община:** Ракиново, **Населено място:** гр. Ракиново

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите (РДГ):РДГ Пазарджик: ДГС Беглика, ДГС Ракиново

Документи за обявяване:Заповед №РД-618 от 27.07.2007

Режим на дейности:

1. Забранява се строителството на сгради и пътища от републиканската пътна мрежа;
2. Забранява се разкриване на кариери, промяна на водния режим и на естествения облик на местността;
3. Забранява се използване на химически средства за растителна защита;
4. Забранява се лагеруване и палене на огън извън определените места;
5. Забранява се залесяването с неприсъщи за района дървесни видове;
6. Разрешава се извеждане на сечи, предвидени в горите със специално предназначение;
7. Съществуващите гори със специално предназначение запазват своя статут;
8. Разрешава се провеждане на ловностопански мероприятия;
9. Разрешава се паша на домашни животни /без кози/ в определените с лесоустройствения проект пасищни площи;

1.1.4. ГТ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

На територията на ТД ДГС Ракиново попадат части от следните защитни зони, части от Националната екологична мрежа Натура 2000:

Защитени зони за птиците

1. Защитена зона **BG0002063 Западни Родопи** е обявена със ЗАПОВЕД № РД-835 от 17 ноември 2008 г. на министъра на околната среда и водите и е с обща площ 721 831,169 дка. Защитената зона е обявена с цел:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в заповедта видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
2. Възстановяване на местообитания на видове птици по заповед, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Списък на видовете птици е в т. 2 от Заповедта, която е публикувана на интернет страницата:

<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0002063&siteType=BirdsDirective>

Съгласно горесцитираната заповед в границите на защитената зона се забранява:

1. Залесяването на пасища и мера, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
2. Използването на пестициди и минерални торове в пасища;

1.1.4. Територии попадащи в 33 „Западни Родопи” BG0002063 от Директивата за опазване на птиците: **183** 3, и, **193** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, **195** б, в, г, **196** б, в, г, д, е, ж, з, **199** ж, з, и, к, **200** д, е, ж, з, **201** 2, 3, д, е, ж, з, **206** г, д, **207** б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **208** г, д, е, и, к, **209** в, г, д, е, **210** д, **212** ж, з, и, к, л, м, **215** б, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **243** 12, **251** 4, е, ж, з, и, **259** и, к, л, м, н, п, р, т, **260** 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **261** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, **271** а, б, з, **272** з, **273** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **274** 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **275** 1, 2, а, б, в, г, **276** а, б, в, г, д, е, ж, з, **278** а, б, в, г, д, е, **279** а, б, в, г, д, е, ж, **280** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **281** 1,

2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, **282** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **283** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **284** 1, 2, а, б, в, г, д, е, **285** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, **286** 1, 2, 3, 4, 5, б, а, б, в, г, д, е, ж, **287** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **288** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, е, ж, з, **289** 1, 2, 3, а, б, в, г, **290** 1, 2, а, б, в, **291** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **292** 1, 2, а, б, в, г, **293** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **294** 1, 2, 3, 4, 5, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **295** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, **296** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, **297** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **298** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **299** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **300** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, **301** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **302** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **303** 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **304** 1, 2, а, б, в, г, д, **305** 1, 2, 3, 4, 5, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **306** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **307** 1, 2, 3, 4, 5, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, **308** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **309** 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, а, б, в, д, е, ж, **310** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, **311** 1, 2, 3, 4, 5, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **312** а, б, в, г, д, е, ж, **313** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **314** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **315** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **316** 1, а, б, в, г, **317** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **318** 1, 2, а, б, в, г, д, **319** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **320** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **321** 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, а, б, в, г, **322** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **323** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **324** 1, 2, 3, 4, 5, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **325** 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, **326** а, б, в, г, д, е, ж, **327** 1, а, б, в, г, д, е, ж, **328** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **329** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, **330** 1, 2, 3, а, б, в, г, **331** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **332** а, б, в, г, д, **333** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **334** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н.

Защитени зони за местообитанията

1. Защитена зона **BG0001030 Родопи - Западни** е одобрена с решение на Министерски съвет: № 661 от 16 октомври 2007 г. и е с обща площ 271 909.21 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 20 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството – напр. буквите, еловите, черборовите гори

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: <http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0001030&siteType=HabitatDirective>

2. Защитена зона „Яденица” - BG0001386 е одобрена с решение на Министерски съвет: № 661 от 16 октомври 2007 г. и е с обща площ 17016.21ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 12 типа горски местообитания, някои от които са приоритетни – напр. черборовите гори

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата:
<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0001386&siteType=HabitatDirective>

1.1.4. Територии попадащи в 33 „Родопи – Западни” BG0001030 и 33 „Яденица” BG 0001386 от Директивата за опазване на местообитанията:

1 1, а, б, г, д, ж, з, и, **2** 2, а, б, **25** 1, а, б, **26** 1, а, **36** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **37** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **38** 1, а, б, в, г, д, **39** а, б, в, г, **40** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **41** а, б, в, г, д, **42** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, **43** 1, а, б, в, г, д, **44** 1, 2, а, б, в, г, д, **45** 1, а, б, в, **46** 1, а, б, в, г, д, **47** 1, 2, 3, а, б, в, г, **48** 1, 2, 3, а, б, в, **49** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **50** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, **51** г, д, е, **63** 1, 2, а, б, г, д, е, **64** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **65** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **66** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **67** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **68** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **69** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, н, о, **70** а, е, **71** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, **72** 1, 3, 4, а, б, в, г, **73** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **74** а, б, в, г, д, е, ж, **102** в, г, д, **174** г, **175** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, **176** 5, 7, 8, о, п, р, с, т, **177** 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ш, **178** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **179** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **180** 1, 2, 3, 4, 9, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, **181** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **182** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, **183** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, **193** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, **194** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ш1, щ1, ю1, я1, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, **198** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **199** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **200** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **201** 1, 2, 3, б, в, г, д, е, ж, з, **206** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, **207** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **208** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **209** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, **210** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, **211** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **212** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **215** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **216** 1, а, б, в, г, д, е, ж, **217** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **218** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, **219** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, **220** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, **221** 1, а, б, в, г, д, **222** а, б, в, г, д, е, ж, **223** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **224** 2, 3, 4, 5, в, г, д, е, ж, з, и, **225** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **227** 1, в, г, д, е, ж, **230** 1, 3, 4, 5, б, и, к, л, м, н, о, п, р, **239** е, **240** ж, **241** 1, 2, 3, 4, 5, в, г, д, е, **242** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **243** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **244** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **245** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, **246** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, **247** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **248** 1, а, б, в, г, **249** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **250** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **251** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **252** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, **253** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **254** 1, а, б, в, г, д, е, **255** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **256** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **257** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, **258** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **259** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, **260** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **261** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, **267** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **268** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, **269** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, **270** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **271** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, **272** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **273** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **274** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **275** 1, 2, а, б, в, г, **276** а, б, в, г, д, е, ж, з, **278** а, б, в, г, д, е, **279** а, б, в, г, д, е, ж, **280** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **281** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, **282** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **283** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **284** 1, 2, а, б, в, г, д, е, **285** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, **286** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, **287** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **288** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, е, ж, з, **289** 1, 2, 3, а, б, в, г, **290** 1, 2, а, б, в, г, **291** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **292** 1, 2, а, б, в, г, **293** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **294** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **295** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, **296** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, **297** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **298** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **299** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **300** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, **301** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **302** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **303** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **304** 1, 2, а, б, в, г, д, **305** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **306** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **307** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, **308** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **309** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, д, е, ж, **310** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, **311** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **312** а, б, в, г, д, е, ж, **313** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **314** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **315** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **316** 1, а, б, в, г, **317** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **318** 1, 2, а, б, в, г, д, **319** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **320** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **321** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, **322** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **323** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **324** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **325** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, **326** а, б, в, г, д, е, ж, **327** 1, а, б, в, г, д, е, ж, **328** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **329** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, **330** 1, 2, 3, а, б, в, г, **331** 1, 2, а, б, в,

г, д, е, ж, **332** а, б, в, г, д, **333** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **334** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **336** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, **337** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **338** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, е, ж, **339** а, б, в, г, д, е

Поетите ангажименти на Р България по изпълнението на Директива 409/79 и Директива 92/43 и съгласно прякото действие на двете директиви, посочените по-горе проекто защитени зони подлежат на превантивни мерки на опазване и защита. Предвидените лесовъдски дейности на териториите на проекто защитените зони трябва стриктно да следват изискванията на Закона за биологичното разнообразие за превенция и поддържане на благоприятно природозащитно състояние на видове и местообитания.

ЗАПЛАХИ:

1. Редуциране на площта на природните екосистеми и местообитанията на видовете и техните популации в резултат на човешката дейност.
2. Нарушаване на естественото състояние на екосистемите и местообитанията на видовете.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ :

1. За защитените територии в границите на ТП ДГС „Ракитово” няма изготвени планове за управление. Стопанисването на горите и горските територии да се извършва съгласно Закона за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- ✓ Забрана за водене на краткосрочно-постепенни сечи в насаждения съставени от сенкоиздържливи видове.
- ✓ Санитарни сечи и изваждане на мъртва дървесина и стари дървета, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети.

2. Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси, като се спазват следните указания:

- ✓ - В насаждения доминирани от сенкоиздържливи видове (ел., см., бк.) да се прилагат единично и групово-изборна сечи, групово-постепенна сеч, неравномерно-постепенна сеч.
- ✓ - След природни нарушения, на малки до средно-големи площи, да не се залесява за срок от 7 години.
- ✓ - При необходимост от залесяване да се работи с пионерни видове.

3. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

4. Да се изготви и внесе мотивирано предложение за обявяване на нови защитени територии, по преценка на ръководството на ДГС, с оглед опазване на ключови елементи на биологичното разнообразие и ландшафта.

6. Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ТП ДГС „Ракитово”. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Съвместно ТП ДГС „Ракитово” и РИОСВ Пазарджик трябва да се определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.
2. Препоръчваме да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от Приложение 1 към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ГТ, включваща местообитания на видовете, включени в Приложение 1 към ръководството е ГВКС.

В тази консервационна стойност попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова местообитание.

Това се налага поради рядкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитания от критично значение на тези и други видове. Видовете са посочени в *Приложение 1* към Националното ръководство. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България. При теренните проучвания на територията на ТП ДГС Ракитово са установени находища на видове попадащи в Приложение 1. На базата на хорологични данни са посочени потенциални видове от приложението, които евентуално могат да се установят в рамките на държавното горско стопанство. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг.

1. Растителни видове включени в Приложение 1 към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Ракитово”

Планинска диланка (*Valeriana montana* L.)

Многогодишно тревисто растение с възлесто късо коренище, без надземни издънки. Стъблата по няколко, високи 15–50 cm, с 2–4 двойки листа. Приосновните листа прости, целокрайни, на дълги дръжки, стъбловите приседнали, цели, рядко 3-делни. Съцветието връхно, сложно. Цветовете двуполови. Венчето тръбесто, бяло, розово или лилаво. Плодовете голи или влакнести само по едната страна. Цв. V–VII, пл. VIII–IX. Опрашва се от насекоми и по-рядко от вятъра. Размножава се със семена.

Среща се по каменисти, скалисти, често варовити терени в буковия и иглолистния пояс върху кафяви горски почви (Евстатиева 2011).

ЗАПЛАХИ:

1. Сеч на дървета в установените и потенциални находища, както и повреди от горскостопански и товарни машини.
2. Бране на части или цели растения от местното население и туристи.

ПРЕПОРЪКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на потенциалните находища на вида в границите на лесничейството е препоръчително да се извършва през пролетта – май-юни. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДЛС.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на планинската диланка, да се провеждат през месец юни - по време на цъфтежа ѝ. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се нараняват оставащите дървета. Да се осъществява контрол и разяснителна дейност, както местното население така и туристите по отношение брането на този вид.

ПРЕПОРЪКИ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (минимум на 5 години, при сертифициране на стопанството - ежегодно) – брой индивиди в горскостопанска единица. Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.



Други растителни видове с висока природозащитна стойност

Бохемски здравец (*Geranium bohemicum* L.)

Едногодишно до двугодишно тревисто растение. Стъблото изправено, често силно разклонено. Листата дълбоко дланевидно разделени до нарязани, горните почти приседнали. Цветовете по два върху

обща съцветна дръжка. Чашелистчетата с дълго осилче. Венчелистчетата по-дълги от чашелистчетата, обратнотойцевидни, на върха дълбоко врязани, светлолилави с по-тъмни жилки. Плодът суха разпадлива кутийка. Плодните дялове гладки, разпереновлакнести, със запазващи се след узряване на семената, гъстовлакнести дъговидно извити осили. Цв. VI–VII, пл. VII–VIII. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена.

Расте из смесени широколистни гори с основни дървесни видове *Quercus petraea*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, с преобладаващо мезофилен характер. Популациите са малочислени, понякога състоящи се от единични индивиди. (Игнатова 2011)

Видът е включен в Червена книга на България т. 1. (Пеев и др. 2011) с категория „застрашен“ и в приложение 3 на ЗБР.



ЗАПЛАХИ:

1. Бране на части или цели растения от местното население и туристи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ловното стопанство. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите. Да се осъществява контрол и разяснителна дейност, както местното население така и туристите по отношение брането на този вид.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Пурпурен дремник (*Epipactis purpurata* Sm.)

Многогодишно тревисто растение с дълго, понякога разклонено, коренище. Стъблата са високи 1(5), 20–70 cm, масленозелени с ясен виолетов оттенък. Листата са 4–8, тясноланцетни до овалноланцетни, стъблообхващащи, най-едрите са 5–9 cm дълги и 1.5–3 cm широки. Съцветието е с 12–25(30) слабо ароматни цвята, оста е с ясен виолетов оттенък и късовлакнеста. Околоцветните листчета са дълги 8–12 mm, широки 4–5 mm, бяло-зелени с виолетов оттенък, копринено блестящи. Устната е дълга 8–10 mm, хипохилът е полусферичен, розово-виолетов, епихилът е сърцевиден, извит назад, с 2 гладки задебеления, светловиолетов. Цъфти през юни и плодоноси през юли-август.. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена. Среща се в добре запазени сенчести букови гори, в участъци с дълбоки, често глинести почви, обикновено при неголям наклон.

Видът е включен в Червена книга на Р. България (Пеев и др. 2011) с категория „застрашен“, в ЗБР и CITES(2).



ЗАПЛАХИ:

1. Горсостопански дейности в обособените и потенциални находища.
2. Повреди нанесени от местното население и туристи

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на потенциалните находищата на вида в границите на горското стопанство. Дейностите могат да се извършват от служителите на ДГС. При установяване на вида да се преустановят лесовъдските дейности в съответната горскостопанска единица (подотдел). Да се

осъществява контрол и разяснителна дейност, както местното население така и туристите по отношение на брането на този вид.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди и здравословно състояние на популацията за всяка горскостопанска единица.

2. Животински видове включени в Приложение 1 към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Ракитово”

2.1. Кафява мечка (Ursus Arctos)



Защитен вид, включен в Червена книга на България т. 2 с категория рядък. Застрашен от изчезване в европейски мащаб. У нас с разпокъсано разпространение, главно съсредоточено в Рила, Пирин, Западни Родопи и Централна Стара планина.

Установен на територията на ТП ДГС „Ракитово”, където се среща главно в западните и южни райони.

ЗАПЛАХИ:

1. Браконьерство
2. Извеждане на сечи в отделите с леговищата

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където е установен вида, да не се извършват голи сечи и реконструкции и да се оставят без никакви сечи отделите с леговища, в които евентуално видът се размножава /плюс буфер от 200 метра/. Необходимо е точно идентифициране на леговищата за размножаване. Също така в посочените по-горе отдели да не се позволява мащабно строителство и развитие на инфраструктури, вкл. На спортни и туристически комплекси. Провеждане на срещи с ловните дружинки с цел намаляване на риска от браконьерство.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Установяване на точните местонахождения на леговищата и дългосрочен мониторинг на броя на мечките.

2.2. Вълк (*Canis lupus*)



Вид, включен в Червената книга на България с категорията уязвим. Включен и в Приложение 2 на ЗБР.

Обикновено живее на групи, като най-често те са съставени от размножаваща се двойка (алфа мъжки и женски) и нейното по-възрастно поколение. Териториален вид. През размножителния период групата (глутница) обитава трудно достъпни райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади, като се придържа близо до бърлогата, в която алфа двойката отглежда малките. През есента и зимата, с отбиването на малките и тяхното израстване, използва по-голяма територия, като в търсене на храна слиза и в равнините и може да се срещне навсякъде, където има храна – копитни бозайници, зайци, гризачи, птици, мърша, като избягва райони с по-засилено човешко присъствие (Macdonald and Barrett 1993). Според таксацията на дивеча на ТП ДГС „Ракитово” за 2022 г., територията му се обитава от 3 екземпляра.

ЗАПЛАХИ:

1. Браконьерство

2. Извеждане на сечи в непосредствена близост до леговищата

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Необходимо е точно идентифициране на леговищата за размножаване. Около установено леговище на вида, не се провеждат сечи в радиус не по-малък от 500 м. Също така в посочените по-горе отдели да не се позволява строителство и развитие на инфраструктури, вкл. на спортни и туристически комплекси и на хидротехнически съоръжения. Провеждане на срещи с ловните дружинки с цел намаляване на риска от браконьерство.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Установяване на точните местонахождения на леговищата и дългосрочен мониторинг на броя на вълците.

2.3. Дива котка (*Felis silvestris*)



Дивата котка е дребен хищник от семейство Котки, включен като защитен вид в Червена книга на България т. 2 с категория рядък. Размерите ѝ са малко по-големи от тези на произлязлата от нея Домашна котка. Разпространена е в Европа, Предна и Средна Азия и Африка.

Тялото ѝ е здраво и набито, покрито с гъста козина. Дължината ѝ е от 45 до 80 cm (91), височина до 43 cm, опашка 29-34 cm, тегло от 3 до 8 kg. Живее в скалисти или гористи местности и се храни с дребни бозайници, като гризачи и зайци. Известни са и случаи на нападение над по-млади сърни и кози. Предпочита да ловува нощем и избягва срещите с хора, поради което са много редки случаите на прякото ѝ наблюдение в природата.

Дивата котка е териториално животно и, както повечето си роднини в семейство Котки, избягва компанията на себеподобни извън размножителния период, който е два пъти годишно (пролет и есен). След около два месеца бременност женската се усамотява в някоя скришна хралупа на дърво и ражда от три до шест малки, които кърми около четири месеца. Малките се раждат слепи и безпомощни, също като при домашната котка. В наши дни дивата котка се е превърнала в сравнително рядко животно, тъй като домашните котки и хората я изместват от биотопа, който традиционно обитава.

ЗАПЛАХИ:

1. Браконьерство

2. Извеждане на сечи в близост до леговищата за размножаване

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Необходимо е точно идентифициране на леговищата за размножаване. Около установено леговище на вида, не се провеждат сечи в радиус не по-малък от 500 м. Също така в посочените по-горе отдели да не се позволява строителство и развитие на инфраструктури, вкл. на спортни и туристически комплекси и на хидротехнически съоръжения. Провеждане на срещи с ловните дружинки с цел намаляване на риска от браконьерство.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Установяване на точните местонахождения на леговищата и дългосрочен мониторинг на броя на дивите котки.

2.4. Глухар (*Tetrao urogallus*)



Включен в Червена книга на България (под печат) с категория “Застрашен”. Ареалът му в Европа е силно редуциран и разпокъсан, почти повсеместно видът намалява заради интензивното горско стопанство и безпокойството. Среща се главно на била обрасли със стари иглолистни гори, по-рядко смесени и букови. На територията на ТП ДГС „Ракитово” е установен повече в южните и югоизточни изложения и по периферията с голини и редина.

ЗАПЛАХИ:

1. Убиване и вземане на малки или яйца
2. Извеждане на сечи в обособените токовища

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите с присъствие на вида не са допустими голи сечи и реконструкции. Сечите да се извеждат извън размножителния период на птиците - февруари-юли. Да се установят и запазят от сечи зимовъчните дървета- най-често стари бели борове. Да се ограничи и пренасочи потока от туристи, гъбари, билкари встрани от този район. Да не се допуска застрояване и фрагментиране на местообитанието на глухаря. Провеждане на срещи с ловните дружинки и техните членове относно намаляване на вредното въздействие (браконьерството) върху Глухара.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно в периода от април до началото на май да се преброяват (най-лесно по следите в снега) глухарите в токовището. Да се потърсят следи от глухари и в други части на ДГС и ако се установят да се прилагат същите мерки.

2.5. Лещарка (*Tetrastes bonasia*)



У нас се среща само в планините, главно в Рило-Родопския масив. Защитен вид, включен в Червената книга. Предпочита естествени, гъсти смесени и иголистни гори с богат подлес и наличие на горски плодове, обикновено над 1000 м.н.в.. На територията на ТП ДГС „Ракитово” е установен повече в иголистните и смесени насаждения при надморска височина от 750 м до 1600м.

ЗАПЛАХИ:

1. Убиване и вземане на малки или яйца
2. Извжадане на сечи на големи територии в находищата на вида

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочените райони да се поддържа разновъзрастна структура на горите. Да не се извеждат сечи на големи територии, да не се провеждат голи сечи и реконструкции в тези части на ДГС. Да не се изгражда нова пътна, туристическа и спортна инфраструктура в районите на обитаване на вида. Провеждане на срещи с ловните дружинки и техните членове относно намаляване на вредното въздействие (браконьерството) върху Лещарката.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на лещарките през ранна пролет- по следи и екскременти върху снега- от края на март до началото на май. Може да се комбинира с имитация на брачните позиви на вида през деня, главно в ранна сутрин. Да се установят местата за зимуване на вида на територията на ДГС.

2.6. Горски бекас (*Scolopax rusticola*)



Включен в Червена книга на България (по печат) с категория “Застрашен”. В България е локално разпространен и много рядко гнездещ вид, основно в планинските смърчови гори. На територията на ТП ДГС „Ракитово” е твърде възможно да бъде установен по време на размножителния период, най-вече в широколистните и смесени гори при надморска височина от 750 м до 950м.

ЗАПЛАХИ:

1. Убиване и вземане на малки или яйца
2. Нарушаване на спокойствието по време на гнездовия период

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Бекасът е много уязвим по време на мътенето от хора и хищници. Затова през време на гнездовия период/март-юли/ е необходимо да бъдат оставени без човешко присъствие определени горски участъци - най-вече в стари гори в близост до замочурени поляни в най-горната част на водосборите. Провеждане на срещи с ловните дружинки и техните членове относно намаляване на вредното въздействие (браконьерството) спрямо Горския бекас.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведе изследване за гнездовото разпространение на вида в района – най-добре в третата десетдневка на април и първата на май, с наблюдения около горски поляни край смърчови гори във вечерните или ранни утринни часове.

2.7. Черен щъркел (*Ciconia nigra*)



Вид, включен в Червената книга на България с категорията уязвим. Включен и в Приложение 2 (Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС) и 3 на ЗБР.

Гнездещо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. Обитава равнинни и планински широколистни гори, скални комплекси, проломи на реки, язовири, микроязовири, рибарници, оризища и др. (Големански 2011). Познати са два типа гнезда – на дървета в гори и на скали (Симеонов и кол. 1990, лични набл.).

На територията на ТП ДГС „Ракитово” през размножителния период е наблюдаван в местностите: Селце, Блатца и около яз. Батак.

ЗАПЛАХИ:

1. Бракониерство

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където са видяни да летят птици от този вид през гнездовия период, да се проверява за наличие на гнезда. През гнездовия период от 01.04. до 15.08 около идентифицирани гнезда на вида да не се провеждат сечи в радиус не по-малък от 500 м, независимо дали гнездото е на дърво или на скала. Извън този период зоната около гнездото, в която не се водят сечи е, с радиус не по-малък от 300 м. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното

насаждение. Да не се разорават наличните ливади и пасища в района. Провеждане на срещи с ловните дружинки и техните членове, както и информиране на местното население относно намаляване на риска от вредно въздействие (браконьерството) спрямо Черния щъркел.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Картиране на гнездешите в ДГС двойки /в периода 15.04. - 30.06./ и ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида. Наблюденията на гнездата следва да се провеждат с мощна зрителна тръба от разстояние не по-малко от 500 м.

3. Видове бръмбари, пеперуди, земноводни и влечуги с потенциално разпространение на територията на ТП ДГС „Ракитово“

Еленов рогач (*Lucanus cervus*)

Сем. Lucanidae -(Рогачи)



Най-едрият български бръмбар (4,5–9,0 cm). Среща се из цялата страна от 0 до 1500–1700 m в широколистни гори. Възрастното насекомо най-често се наблюдава през ранното лято. Мъжките летят по здрач, докато женските пълзят по земята или по дърветата. Ларвата се развива най-често 5–6 години в гнила дървесина на широколистни дървета. Среща се в широколистните гори до 1700 m на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ:

1. Загуба на местообитанията, чрез извеждане на горскостопански дейности.
2. Загуба на субстрат (недостатъчно наличие на стара и мъртва дървесина).

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Трионест сечко (*Prionus coriarius* и *Prionus besicanus*)

Сем. Cerambycidae (Сечковци).



Двата вида са разпространени почти в цяла България, от 0 до 2100–2400 m. Възрастните се срещат по стари, полугнили или мъртви дънери и стъбла. Ларвата се развива в продължение на три и повече години в дървесината на стари, болни и мъртви широколистни и иглолистни дървета. Срещат се на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ:

1. Изкореняване на пънове.
2. Сеч на биотопни дървета и маркиране на бъдещи такива.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и

предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Сем. Cerambycidae (Сечковци)



Широко разпространен в цялата страна, от 0 до 1500 m, предимно в планините, но и по Черноморието. Обитава стари широколистни гори, предимно букови. Предпочита места с просвети, огрени от слънцето. Ларвите са ксилофаги, живеят в гниещата дървесина на стари живи или мъртви дървета и се хранят с нея. Среща се в буковите гори на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ:

1. Изкореняване на пънове.
2. Сеч на биотопни дървета и маркиране на бъдещи такива.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Голям буков сечко (*Morimus asper funereus*)

Сем. Cerambycidae (Сечковци)



Широко разпространен вид в цялата страна, от 0 до 2000 m. Обитава широколистни, смесени гори и иглолистни гори. Развива се в гниеща, влажна дървесина, лежача на земната повърхност. Ларвите се развиват под кората, където се хранят със сърцевината на дървесината. Среща се на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ:

1. Изкореняване на пънове.
2. Сеч на биотопни дървета и маркиране на бъдещи такива.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Голям сечко (*Cerambyx cerdo*)

Сем. Cerambycidae (Сечковци)



Сем. Cerambycidae (Сечковци). Широко разпространен вид в цялата страна, но основно в Източна и Южна България. Обитава стари широколистни

гори. Развива се предимно по дъбове, по-рядко се среща по кестен, бреза и други широколистни дървета. Ларвите живеят в гниеща дървесина на стари или мъртви дървета и се хранят с нея. Среща се в дъбовите гори на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ:

1. Изкореняване на пънове.
2. Сеч на биотопни дървета и маркиране на бъдещи такива.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*)



Едра и лесна за разпознаване красива нощна пеперуда (50–62 mm с разперени криле). Среща се в цялата страна, в планините до към 1900 m н.в. Пеперудата лети и се храни предимно денем през юли и август на сенчести места край храсталаци и в покрайнините на горите. Среща се на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ:

1. Замърсяване с битови, строителни и други отпадъци.
2. Подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Лимитиращ фактор са промяната в характера на основния хабитат на вида; редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида; пожарите; замърсяването с битови, строителни и други отпадъци; използването на пестициди в горското стопанство; голите сечи, светлинното замърсяване. Опазване на храстовата растителност и подлеса; забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за отводнявания и промяна на хидрологичния режим; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)



Видът се среща в цялата страна до около 1300 m н.в. Обитава най-често сухи припечни карстови терени. На територията на ДГС видът е с най-висока плътност на популациите в крайните райони на широколистните гори, в разредените дъбови гори и тревисти места с рядка храстова растителност.

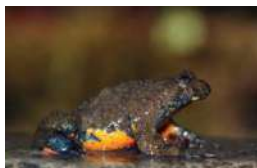
ЗАПЛАХИ:

1. Почистване от храсти на екотонните зони и палене на стърнищата в съседство.
2. Улавяне, убиване или вземане на малки и яйца.

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. След горски пожари да не се разорава опожарената територия. По възможност да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните зони (зони между гората и откритите пространства) да не се почистват от храсти. Да не се допуска палене на стърнищата в съседство.

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)



Широко разпространен вид за Централна и Западна България, в районите с надморска височина между 500 и 2000 m. Най-често се среща в мътна вода, но може да бъде открита и в бързотечащи потоци. Обитава реки, езера, язовири, блата, канали и дори наводнени коловози по черни пътища. Среща се на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ:

1. Водене на сечи в горите около водните басейни в радиус по-малък от 50 м., където е регистрирано присъствие на вида.
2. Нараняване и убиване
3. Пресушаване на водните тела, използващи се от вида

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Да се опазват от нараняване и убиване индивидите на вида. Да не се водят сечи в горите в радиус от най-малко 50 m около водните басейни, където е регистрирано присъствие на вида. Да не се пресушават водните тела, използвани от вида.

Южен гребенест тритон (*Triturus ivanbureschi*)



Видът се среща почти в цялата страна, до 1500 m н.в. Обитава плитките и обраснали с водна растителност стоящи водоеми. Среща се в бавните течения на реки, разливи, напоителни и отводнителни канали, езера, блата и други застояли водоеми и техните околности. Среща се на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ:

1. Водене на сечи в горите около водните басейни в радиус по-малък от 50 м., където е регистрирано присъствие на вида.
2. Нараняване и убиване
3. Пресушаване на водните тела, използващи се от вида

МЕРКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА

Да се опазват от нараняване и убиване индивидите на вида. Да не се водят сечи в горите в радиус от най-малко 50 m около водните басейни, където е регистрирано присъствие на вида. Да не се пресушават водните тела, използвани от вида.

ВКС 1.3 КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Целта на този елемент е да осигури запазването на гори с важни концентрации на видове, които използват дадената горска територия постоянно или само през определено време или в отделни

фази от жизнения си цикъл. Тук се включват критични места за размножаване и миграции, миграционни маршрути и коридори (по отношение на географската ширина или надморската височина). В тази ВКС могат да бъдат използвани съществуващите системи за определяне на територии с високи концентрации на видове, например Орнитологично важни места, Ботаническо важни места, Херпетологично важни места и т.н.

Примери за важни временни концентрации:

- Концентрации на мигриращи птици
- Токовища на глухари
- Колонии от прилепи
- Миграции на риби до местата за хвърляне на хайвер
- Сватбовища на елени

На територията на ТП ДГС „Ракитово” са установени токовища на глухари в следните отдели:..... - **46,40 ха.**

ЗАПЛАХИ:

1. Намалване на процента на лесистост.
2. Изсичане и почистване на биотопна дървесина от насажденията, в т.ч. дървета с хралупи, единични и групи със стари дървета.
3. Антропогенна фрагментираност на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Токовища - представляващи зрели и дозряващи естествени иглолистни насаждения, разположени по билните части, следва да се опазват и да се осигори спокойствие на вида като се спазват отстоянията от минимум 500 м. около токовището. Да не се провеждат интензивните сечи на територията на подотделите и да не се допуска застрояване и фрагментиране на местообитанието на глухаря. В съседните отдели да се ограничат сечите и да се извеждат извън гнездовия период на птиците - извън периода март- юли. Да се ограничи и пренасочи потока от туристи, гъбари, билкари встрани от този район.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно в периода от април до началото на май да се преброяват (най-лесно по следите в снега) глухарите в токовището. Да се установят и запазят от сечи дървета, които се използват през зимния период (зимовъчните)- най често стари бели борове. Да се потърсят следи от глухари и в други части на ДГС Ракитово и ако се установят да се прилагат същите мерки.

На територията на ТП ДГС „Ракитово” са установени сватбовища на елени в следните отдели:..... - **1712,70 ха.**

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на елените в района и определяне на половото съотношение на животните.

ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ. НЕПОКЪТНАТИ ГОРСКИ ЛАНДШАФТИ, ГОЛЕМИ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВАТ ЖИЗНЕНИ ПОПУЛАЦИИ НА ПОВЕЧЕТО ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ В ЕСТЕСТВЕНИТЕ ИМ МОДЕЛИ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.

Гори, които съдържат жизнеспособни популации на повечето или всички местни видове, трябва да имат голяма площ и да са сравнително неповлияни от човешка дейност и с ниско ниво на фрагментация (% незалесени територии). Целта на определяне на тази консервационна стойност е да бъдат включени типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от съответния горско-растителен район.

ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

Цялата територия на ДГС „Ракитово” попада във ВКС 2!!!!

ЗАПЛАХИ:

1. Намалване на процента на лесистост.
2. Нарушаване на видовото разнообразие в насажденията.
3. Антропогенна фрагментираност на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 2

1. Планираните лесовъдски и стопански мероприятия не трябва да водят до намаляване на процента на лесистост на ТП ДГС „Ракитово”.
2. Да се използват лесовъдски системи, които да поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Да се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретното насаждение.
3. Най-малко 2% от територията на горскостопанската единица трябва да бъдат отделени за осигуряване на гори от основно представените горскодървесни видове, които са във фаза на старост (Old-growth forests).
4. Да се спазват екологични принципи и практики при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. При провеждане на лесовъдски дейности да се поддържат определено количество мъртва дървесина в насаждението, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета.
5. Да се дава приоритет на естественото възобновяване. Да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване.
6. Приоритетно да се прилагат възобновителни лесовъдски системи с дълъг възобновителен период или изборни сечи.
7. Не се допуска смяна на коренния дървесен състав.

8. При възстановителни дейности (залесяване) да се използват само местни видове и произходи. Да не се внасят чуждоземни дървесни видове и произходи с изключение на дендрариумите и географските култури, както и животински видове извън естественият им ареал на разпространение на територията на ТП ДГС “Ракитово” .
9. Да не се допуска изкуствено залесяване на естествени открити пространства в горските масиви, с изключение на мероприятия за контрол на ерозионни процеси.
10. След нарушения вследствие на абиотични, биотични и антропогенни причини, да се допуска протичане на естествени сукцесионни процеси, а при доказана необходимост от залесяване да се работи с местни пионерни видове и групови(мозаечни) схеми на залесяване.
11. Да не се допускат дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията. При планиране на пътищата и инфраструктурата, трябва максимално да се запази целостта на ландшафта. Необходимо е да се осигурят подходящи елементи, намаляващи влиянието на фрагментираността на територията, които да подпомагат движението на организмите – например да се предвиждат коридори за придвижване, връзки и зони на спокойствие на животните и т.н.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 2

1. При провеждане на мониторинга се следят и количествените показатели на трите критерия – естественост, фрагментираност и лесистост.
2. Мониторирането се извършва всяка година по документи и снимки. Да се използват действащите лесоустройствени проекти, планове за управление, териториално устройствени планове, процедури, свързани с промяна на предназначението на земи и гори от горския фонд, стопански планове и т.н.
3. Да се осъществява контрол върху изпълнение на дърводобивните дейности.
4. На всеки 5 години да се прави ревизия на теренни обекти, в които са проведени дейности, касаещи някой от критериите. Да се провеждат консултации със заинтересованите групи, обществеността и съответните власти, за да се осигури информираността на всяка от страните за дейностите на другата страна и работа за смекчаване на потенциалните бъдещи заплахи, като незаконна сеч, разработване на мини, неустойчиво земеделие и др.

Да се извършва мониторинг на въздействието на външни заплахи от антропогенен характер, например пожари, както и мониторинг на условията за възникване на екстремни събития, например нападения на вредители и др. и прилагане на превантивни мерки когато е възможно.

ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ. РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ ИЛИ ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ЕКОСИСТЕМИ, МЕСТООБИТАНИЯ ИЛИ РЕФУГИИ.

ГВКС представляват всички ГТ, включени в списъка на *Приложение 4* към Националното ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ГСП на ТП ДГС „Ракитово”. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми.

Групи дървета, отговарящи на характеристиката, описана в т. 2 се срещат в подножието на връх Сютка в следните отдели: **298, 299, 300, 303, 304, 327, 328, 332.**

Съгласно списъка към *Приложение 4* на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДГС „Ракитово” са идентифицирани 10 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

G1.61 Medio-European acidophilous [*Fagus*] forests

Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви. Местообитанието включва ацидофилни широколистни и смесени широколистно-иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Развиват се на сравнително бедни (понякога ерозирали), кисели кафяви светли горски почви (*Dystric Cambisols*) и ранкери (*Umbric Leptosols*), формирани главно върху диорит, гранит, риолит, пясъчници, кристалинни шисти и др. Заемат най-често стръмни склонове с различни изложения - както сенчести, така и слънчеви. Имат голям вертикален диапазон - от 700 до 1700 m надм. вис. В долната част на този диапазон (700-1100 m надм. вис.) горите са монодоминантни букови и смесени широколистни със сравнително голямо участие на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и зимен дъб (*Quercus dalechampii*), а на места и на бяла бреза (*Betula pendula*). На по-големи надморски височини (1300-1700 m надм. вис.) обикновеният бук формира както чисти, така и смесени гори с обикновена ела (*Abies alba*) и обикновен смърч (*Picea abies*). Единично участие имат офиката (*Sorbus aucuparia*), трепетликата (*Populus tremula*), бялата бреза и белият бор (*Pinus sylvestris*). Ацидофилните букови гори имат добре развит тревен синузий с преобладаване на видове, чието разпространение е свързано с кисели почви. В някои съобщества се формира мъхова покривка. В синтаксономично отношение ацидофилните букови гори се отнасят към клас *Querco-Fagetea*, разред *Fagetalia sylvaticae* и съюз *Luzulo-Fagion*. На територията на ДГС „Ракитово” са представени **типичните ацидофилни букови гори от асоциация *Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae*.**

Към този подтип се отнасят голяма група ацидофилни букови гори, с широко разпространение в България - Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Западни Родопи, Врачанска планина, Васильовска планина и Беласица. Развиват се най-често в диапазона 1000-1500 m надм. вис. и заемат предимно стръмни склонове с различни изложения. Почвите са сравнително плитки и бедни кисели кафяви горски ненаситени (*Dystric Cambisols*), ранкери (*Umbric Leptosols*), и по-рядко кафяви горски наситени (*Eutric Cambisols*). Константни и доминиращи видове са *Luzula luzuloides* и *Deschampsia*

flexuosa. Други често срещани се видове са *Calamagrostis arundinacea*, *Hieracium murorum* gr., *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*. В отделни фитоценози доминанти и субдоминанти са *Bruckenthalia spiculifolia*, *Calamagrostis arundinacea*, *Juniperus communis*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Veronica officinalis*, както и някои мъхове - *Leucobrium glaucum*, *Pleurozium schreberi*, *Polytrichum juniperinum* и др.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “уязвимо местообитание”.

На територията на ДГС „Ракитово” местообитанието е установено в отдели: **87 з, 87 к, 102 а, 154 ж, 157 д, 157 е, 159 б.**

G1.6922/ G1.6923/ G1.6932/ G1.6933 Southeastern Moesian and Balkan Range neutrophile beech forests

Неутрофилните букови гори са най разпространените в България букови гори. Формирани са на относително по големи надморски височини от около 700 до около 1800 (2100) m при типичен планински климат. Заемат предимно северни склонове, долове и клисури. Почвите са неутрални, слабо кисели или слабо алкални, богати на хранителни вещества, влажни кафяви горски (*Eutric*, *Dystric* и *Mollic Cambisols*). Тези гори се развиват при среден хидротермичен режим и се характеризират с участието на редица бореални и средноевропейски видове, което ги прави сходни със средноевропейските букови гори. Преобладаващ дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*), който понякога в по ниските части формира смесени широколистни гори с участие на *Acer heldreichii*, *A. pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia*, *Ulmus glabra*, а в по високите части на планините образува смесени широколистно иглолистни гори с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Храстов етаж обикновено не се формира, но сравнително постоянно участие имат *Daphne mezereum*, *Lonicera xylosteum*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*. Мезофилните букови гори се отличават с богат и разнообразен по флористичен състав и обилие тревен етаж в сравнение с останалите букови гори в България. Доминиращи видове най често са *Anemone nemorosa*, *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum*, *Lamiaeum galeobdolon*, *Sanicula europea*, *Melica uniflora*.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания (Бисерков и др. 2011) с категория “почти застрашено местообитание”.

На територията на ДГС “Ракитово” неутрофилните букови гори са представени от следните подтипове:

Типични неутрофилни букови гори (асоциация *Asperulo Fagetum*). Типичните неутрофилни букови гори са най разпространения тип букови гори в България. Заемат главно средната част на буковия пояс в диапазона 1000 1500 m надм. вис. в Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Беласица, Родопи, Рила, Пирин, Руй планина, Влахина, Конявска, Васильовска планина и Микренски възвишения. Отличават се със сравнително ниско покритие на тревния синузий, в който най често доминират *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum* и *Mycelis muralis*.

Мезофитни букови гори върху сравнително бедни почви (асоциация *Festuco drymejae Fagetum*). Този подтип включва гори върху бедни до средно богати, добре запасени с влага кафяви горски почви и сенчести склонове с надморска височина от 600 до 1500 m. Етажът на дърветата, в който често пъти субедификатори са *Carpinus betulus* и *Quercus dalechampii*, е със сравнително по ниско покритие. По

високата почвена влажност определя участието на мезохигрофити като *Eupatorium cannabinum* и *Prunella vulgaris*. Основен доминант е *Festuca drymeja*. Постоянно присъствие имат също *Galium odoratum*, *Prenanthes purpurea* и *Rubus hirtus*.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “потенциално застрашено местообитание”.

Местообитанието на територията на ДГС “Ракитово” е установено е в отдели: 1 и, 12 п, 12 с, 14 г, 14 и, 16 б, 18 д, 30 е, 40 г, 40 и, 40 л, 44 д, 49 в, 50 г, 51 в, 51 е, 52 в, 52 е, 52 з, 53 в, 53 г, 53 д, 53 е, 54 а, 55 ж, 56 а, 56 г, 57 а, 57 б, 57 в, 57 г, 57 ж, 57 з, 57 и, 57 к, 57 л, 57 м, 58 б, 58 в, 58 г, 58 е, 58 з, 58 и, 59 а, 59 в, 59 д, 59 ж, 59 з, 59 л, 59 м, 60 а, 60 е, 61 а, 61 б, 61 г, 62 б, 62 з, 62 и, 62 к, 64 к, 65 г, 69 и, 73 а, 73 г, 75 к, 75 л, 78 а, 78 б, 79 и, 79 ф, 79 ю, 80 г, 80 ч, 82 б, 82 в, 82 ж, 82 м, 85 б, 85 г, 85 д, 85 к, 85 н, 85 п, 85 с, 86 б, 86 г, 86 п, 87 з, 87 к, 88 к, 89 в, 89 з, 90 а, 90 е, 90 ж, 90 и, 91 а, 91 в, 91 к, 91 л, 91 н, 93 б, 93 г, 93 ж, 93 к, 94 а, 94 ж, 97 е, 98 а, 98 б, 98 д, 98 м, 99 к, 99 м, 100 б, 101 а, 101 в, 101 г, 101 е, 101 ж, 102 а, 103 г, 103 б, 106 д, 106 р, 107 а, 107 к, 111 а, 113 д, 114 б, 114 г, 114 д, 114 ж, 116 г, 116 к, 116 л, 117 е, 118 л, 118 о, 119 г, 119 ж, 119 л, 119 м, 120 в, 121 д, 124 ж, 125 в, 125 е, 127 з, 131 б, 133 б, 133 г, 134 в, 134 е, 134 з, 135 а, 136 а, 136 к, 136 л, 137 а, 137 б, 138 б, 138 е, 138 з, 142 а, 142 в, 143 а, 143 в, 148 у, 150 г, 150 д, 150 е, 151 д, 152 д, 153 б, 154 а, 154 г, 154 ж, 155 л, 155 р, 155 с, 155 т, 156 в, 156 ж, 157 а, 157 б, 157 д, 157 е, 159 б, 159 г, 160 в, 161 в, 161 д, 162 г, 162 д, 163 з, 164 б, 164 в, 164 е, 165 а, 165 е, 165 ж, 166 в, 166 д, 166 е, 168 б, 169 л, 170 г, 175 ж, 180 ж, 181 г, 183 з, 194 а, 194 д, 195 в, 196 б, 196 г, 196 д, 196 е, 197 а, 197 з, 197 и, 197 н, 198 б, 198 в, 198 е, 199 б, 199 г, 199 д, 199 е, 199 ж, 199 к, 200 г, 201 г, 201 д, 206 д, 207 г, 207 ж, 207 к, 207 л, 207 м, 208 г, 208 д, 208 е, 208 ж, 208 з, 208 и, 209 б, 209 в, 209 г, 209 д, 209 е, 210 в, 210 г, 210 д, 211 г, 212 б, 212 ж, 212 и, 212 м, 215 б, 215 в, 215 д, 215 ж, 215 к, 215 л, 216 б, 216 в, 216 г, 217 г, 217 д, 217 м, 218 в, 218 г, 219 в, 219 г, 221 б, 221 в, 221 д, 223 г, 223 е, 224 з, 225 г, 225 з, 226 ж, 227 в, 227 ж, 230 а, 230 г, 230 з, 230 р, 231 е, 237 г, 237 н, 237 о, 238 е, 239 д, 244 г, 245 е, 251 в, 252 г, 252 е, 253 в, 253 д, 253 з, 269 б, 270 а, 270 е, 270 ж, 270 з, 270 м, 291 е, 293 к, 306 е, 309 б, 310 е, 314 а, 315 б, 317 а, 318 б, 319 б, 319 в, 319 г, 320 в, 321 а, 322 а, 322 б, 322 в, 322 е, 323 а, 323 б, 323 г, 324 з, 324 л, 339 а.

G1.66 Medio European limestone [Fagus] forests

Ксеротермофилни гори, развиващи се върху варовити, често плиткочувни почви от типовете лесивирани файоземи и рендзини. Основен дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). В състава на дървесния етаж участват още *Tilia tomentosa*, *T. cordata*, *Carpinus betulus* и *C. orientalis*. Храстовият етаж е изграден от *Acer campestre*, *Cornus mas*, *Fraxinus ornus* и *Ligustrum vulgare*. В тревния етаж участват видове, характерни за термофилните дъбови гори (*Brachypodium pinnatum*, *Lathyrus niger*, *Mycelis muralis*, *Physospermum cornubiense*). Характерен белег е и участието на видове от сем. *Orchidaceae* (*Cephalanthera* spp., *Dactylorhiza cordigera*, *Epipactis* spp., *Neottia nidus avis*, *Orchis pallens*).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “почти застрашено местообитание”.

На територията на ДГС „Ракитово” местообитанието е установено в отдели: **321 а, 322 а, 322 б, 322 в, 322 е, 323 а 323 б.**

G1.69 Moesian [Fagus] forests

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 m надм. вис. при условия на умерено континентален и преходно континентален климат. Заемат главно сенчести изложения и участъци в доловете с относително по висока въздушна и почвена влажност. Почвите са кафяви горски (*Cambisols*) и по рядко канелени горски (*Chromic Cambisols*) и рендзини (*Rendzic Leptosols*). Мизийските букови гори се отличават с термофилен характер, подчертан чрез присъствието на видове от съседно разположените дъбови, липови, габъррови и др. широколистни гори. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение, мизийският бук формира смесени гори с участие най-вече на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*). В по-ниските участъци съедификатори са предимно дървесни видове с южен произход и разпространение *Acer hyrcanum*, *Corylus colurna*, *Ostrya carpinifolia*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Sorbus torminalis* и *Tilia tomentosa*. Храстов етаж обикновено не е формиран. По-често се срещат единични храсти от *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Rosa arvensis*, *Rubus hirtus*, *Ruscus aculeatus*, *R. hypoglossum*. Общото покритие на тревния етаж варира в широки граници в зависимост от покритието на дърветата и се характеризира с мозайчна структура. Най-често се формират микрогрупировки с преобладаване на следните видове: *Aremonia agrimonoides*, *Dentaria bulbifera*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Luzula forsteri*, *Melica uniflora* и *Sanicula europaea*. Други видове с висока срещаемост са *Dryopteris filix mas*, *Hedera helix*, *Lamiaeum galeobdolon*, *Melissa officinalis*, *Mycelis muralis*, *Piptatherum virescens*, *Polygonatum latifolium*, *P. odoratum*, *Potentilla micrantha*, *Sanicula europaea*, *Tamus communis*, *Viola odorata*, *V. reichenbachiana* и *V. riviniana*. Присъствието на *Glechoma hederacea*, *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger* и *Physospermum cornubiense* е указателно за термофилния характер на този тип букови гори. Характерен е и пролетният синюзий от *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger*, *Physospermum cornubiense* и др.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “потенциално застрашено местообитание”.

На територията на ДГС „Ракитово” местообитанието е установено в отдели: **40 г, 40 л, 73 а, 143 а, 143 в, 223 е, 224 з.**

G1.A4 Ravine and slope woodland

Смесени широколистни гори разположени на стръмни и урвисти места. Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*) и едролистна липа (*Tilia platyphyllos*).

Местообитанието е представено от сенчести и влажни смесени първични или вторични широколистни гори с разнообразен дървесен състав и задължително участие на *Acer* spp., *Tilia* spp. и *Fraxinus* spp. Тези гори заемат най често стръмни и отвесни скални склонове, сипеи или неравни колувиални наноси, по често на варовик. Тревният етаж е представен от видове, характерни за буковите гори. Те са се запазили на местата където доминирането на бука е било невъзможно. Флористичният състав е разнообразен, но с най висока срещаемост са следните видове: *Allium ursinum*, *Dryopteris* spp., *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum setiferum*, *Urtica dioica* и др.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “застрашено местообитание”.

На територията на ДГС „Ракитово” местообитанието е установено в отдели: **1 б, 2 а, 3 в, 10 в, 13 л, 27 а, 27 б, 40 к, 65 ж, 71 ж, 154 а, 157 г.**

G3.16 Moesian [*Abies alba*] forests

Горите от обикновена ела (*Abies alba* subsp. *alba*) имат ограничено разпространение в планините на България. Вертикалната им амплитуда е повече от 1500 m (450 2000 m надм. вис.), като оптимумът им на развитие е между 1000 и 1700 m надм. вис. Заемат най често долните части на склонове със северно изложение в падини и дълбоки долове, където овлажнението на почвите и въздуха е относително високо. Скалната основа е по често силикатна, рядко алкална. Еловите гори се развиват най често върху дълбоки, влажни, богати и много богати, кисели и слабо кисели, добре дренирани и аерирани кафяви горски почви и тъмноцветни планинско горски почви. Извън тези оптимални характеристики на местообитанията, елата расте при различни топографски, климатични, хидроложки, петрографски и почвени условия, които намират израз в голямото разнообразие във флорния състав на отделните фитоценози.

Монодоминантните гори на обикновената ела все повече се превръщат в изчезващи реликтни фитоценози. По широко разпространение имат смесените гори, като най често в тях освен обикновена ела участват още обикновен смърч (*Picea abies*) и обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Съотношението между трите вида се мени в различни етапи от тяхната синдинамика. Освен смърч и бук, съедификатори на елата значително по рядко са белият (*Pinus sylvestris*) и черният бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*), бялата (*Pinus peuce*) и черната мура (*Pinus heldreichii*), обикновеният явор (*Acer pseudoplatanus*) и др. Храстов етаж липсва, спорадично се срещат *Corylus avellana*, *Daphne mezereum*, *Lonicera nigra*, *L. xylosteum*, *Rosa pendulina*, *Rubus idaeus*.

В тревния етаж доминират видове, характерни за европейските широколистни мезофилни гори: *Aegopodium podagraria*, *Athyrium filix femina*, *Cardamine pectinata*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix mas*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Glechoma hederacea*, *Lamium galeobdolon*, *Mycelis muralis*, *Sanicula europaea* и *Soldanella chrysostricta*, *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Vaccinium myrtillus*, *Rhytiadelphus triquetrus* и др.

Монодоминантните и смесени с черен бор, смърч и черна мура гори от обикновена ела, развиващи се върху варовикови субстрати, имат ограничено разпространение в Средните Родопи и Славянка. В приземния синузий характерни видове са *Aquilegia vulgaris*, *Corallorhiza trifida*, *Daphne laureola*, *D. oleoides*, *Epipogium aphyllum*, *Haberlea rhodopensis*, *Hepatica nobilis* и *Rubus saxatilis*.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “застрашено местообитание”.

На територията на ДГС “Ракитово” местообитанието е установено в отдели: 14 л1, 59 е, 80 к, 102 в, 166 к, 175 а, 176 м, 176 н, 176 р, 181 е, 182 р, 183 е, 183 ж, 183 и, 193 а, 193 г, 193 д, 194 г, 194 е, 194 ц, 194 ч, 194 б1, 194 ж1, 195 д, 196 в, 196 з, 197 ж, 197 к, 198 а, 199 а, 200 а, 200 д, 200 е, 200 з, 200 и, 201 а, 201 е, 206 а, 206 б, 206 в, 206 г, 207 а, 207 б, 207 в, 207 д, 207 и, 208 а, 210 а, 211 б, 211 в, 211 е, 212 б, 212 г, 216 а, 216 д, 217 а, 217 в, 217 л, 217 н, 218 б, 220 г, 221 б, 221 в, 221 е, 222 а, 222 е, 222 ж, 223 и, 224 г, 225 б, 226 г, 226 а, 226 в, 226 з, 227 а, 227 д, 227 е, 230 л, 230 м, 235 м, 236 м, 237 ж, 237 л, 239 е, 242 е, 243 в, 243 е, 244 а, 244 в, 244 д, 244 е, 244 к, 247 д, 247 к, 247 н, 247 о, 248 а, 248 б, 248 в, 248 г, 249 а, 250 а, 250 г, 250 з, 250 и, 251 а, 251 г, 251 д, 251 е, 251 м, 252 в, 252 д, 252 з, 254 а, 254 в, 256 а, 256 з, 256 и, 257 а, 257 б, 257 в, 258 а, 258 г, 258 е, 259 о, 259 п, 259 т, 259 у, 260 е, 260 ж, 260 к, 260 м, 260 н, 261 б, 261 в, 261 г, 261 е, 267 д, 267 з, 268 б, 269 д, 269 з, 270 к, 272 г, 273 е, 273 и, 273 к, 273 м, 273 н, 273 о, 273 р, 273 с, 274 в, 274 г, 274 д, 274 е, 274 ж, 274 и, 274 о, 275 в, 281 а, 281 в, 281 д, 282 а, 288 а, 288 г, 289 а, 289 б, 289 в, 289 г, 290 а, 290 б, 290 в, 291 а, 291 б, 291 в, 291 г, 291 д, 291 ж, 292 а, 292 г, 293 в, 293 д, 293 ж, 306 в, 306 з, 307 б, 307 е, 308 а, 308 в, 308 г, 308 д, 308 к, 309 а, 309 г, 309 д, 309 е, 310 б, 310 в, 310 д, 310 ж, 311 а, 311 г, 311 е, 311 и, 311 к, 311 м, 312 а, 313 в, 314 б, 314 г, 314 д, 314 ж, 314 л, 314 м, 314 н, 315 а, 315 в, 315 г, 315 е, 315 ж, 316 а, 316 г, 317 б, 317 г, 318 а, 318 в, 318 г, 318 д, 319 б, 319 к, 320 а, 320 б, 320 г, 320 е, 324 к, 325 д, 326 б, 333 в, 334 д.

Горите от смърч са доминиращи в иглолистния горски пояс в планините на България. Най големи площи заемат в Родопите, Рила, Пирин, по ограничено се срещат в Западна и Средна Стара планина, Витоша и Осоговска планина. Основното развитие на смърчовите фитоценози е между 1500 1600 и 1900 2100 m надм. вис. В затворени котловини и дълбоки долини, главно в Родопите, където се наблюдават температурни инверсии, се създават условия за развитие на смърчови фитоценози и при 1200 m надм. вис. Формите на релефа, надморската височина, изложението, основната скала и почвите не са строго определящи за развитието на смърчовите гори, но имат съществено значение за флористичния им състав и продуктивността им. Предпочитани са северните изложения и заравнените терени или склоновете с умерен наклон. Основните скали и почвите са кисели. Към горната граница на гората почвите са тъмноцветни планинско горски (*Mollic Cambisols*), а на по малка надморска височина кафяви горски (*Eutric Cambisols*). Рядко (главно в Средните Родопи) смърчови монодоминантни и полидоминантни гори се развиват и на варовити, хумусно карбонатни почви (*Rendzic Leptosols*). Поради високия склоп на голяма част от смърчовите гори, в тях почти не се развива храстов, а в някои случаи и тревен етаж.

Тези типове гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “потенциално застрашено местообитание” (Бисерков и др. 2011).

В зависимост от надморската височина и флористичния състав се разграничават два подтипа. На територията на ДГС “Ракитово” местообитанието е представено от типа:

G3.1E1 South eastern Moesian [*Picea abies*] forests

В долната част на разпространението си (1200 1800 m надм. вис.) горите от обикновен смърч по често са смесени с участие на обикновена ела (*Abies alba*), бял бор (*Pinus sylvestris*) и обикновен бук (*Fagus sylvatica*). В тревния етаж участват както видове, характерни за европейските широколистни мезофилни гори, така и видове, характерни за иглолистните бореални гори *Dentaria bulbifera*, *Epilobium montanum*, *Festuca drymeja*, *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Rhytidiadelphus triquetrus*, *Vaccinium myrtillus*, *Veronica urticifolia*, *Viola reichenbachiana*. Тези гори се отнасят към подсъюз *Abieti Piceenion* и асоциация *Veronico urticifoliae Abietum*.

Тези типове гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “потенциално застрашено местообитание”.

На територията на ДГС “Ракитово” местообитанието е установено в отдели: 196 ж, 251 к, 252 а, 259 е, 259 ж, 275 а, 275 б, 278 б, 278 г, 279 г, 279 е, 280 ж, 280 з, 280 и, 280 л, 280 м, 282 ж, 283 б, 283 в, 283 г, 283 е, 283 ж, 284 а, 284 б, 284 в, 284 г, 284 д, 284 е, 285 а, 286 а, 286 б, 286 в, 287 а, 287 б, 287 в, 287 г, 287 з, 287 к, 287 м, 287 п, 288 д, 288 е, 288 ж, 293 з, 293 и, 294 в, 294 д, 294 е, 294 и, 295 а, 295 в, 295 г, 295 ж, 295 з, 296 а, 296 б, 296 в, 296 г, 296 д, 297 а, 297 г, 297 е, 297 ж, 297 и, 298 а, 298 б, 298 в, 298 г, 298 д, 298 е, 298 з, 298 и, 299 а, 299 б, 299 в, 299 г, 299 д, 299 е, 299 ж, 300 а, 300 в, 300 г, 300 е, 300 ж, 301 в, 301 д, 301 з, 302 б, 302 г, 302 д, 302 е, 302 и, 302 л, 302 м, 303 б, 303 в, 303 г, 303 д, 303 е, 303 ж, 303 з, 303 и, 303 к, 304 а, 304 б, 304 в, 304 г, 304 д, 305 а, 305 б, 305 д, 305 к, 305 л, 306 а, 306 н, 307 д, 308 е, 308 ж, 308 з, 308 и, 310 з, 312 в, 312 г, 312 д, 312 е, 312 ж, 313 б, 313 г, 313 д, 313 е, 313 ж, 313 з, 313 и, 314 п, 317 ж, 317 з, 326 в, 326 г, 326 д, 326 ж, 327 а, 327 б, 327 в, 327 г, 327 д, 328 б, 328 г, 328 д, 328 е, 328 ж, 328 з, 328 и, 328 к, 329 б, 329 в, 330 в, 331 г, 331 е, 332 г, 332 д, 333 е, 333 ж, 333 з, 333 и, 334 з.

G3.56(0) [*Pinus pallasiana*] and [*Pinus banatica*] forests

На Балканския полуостров, включително територията на България, расте подвидът паласов черен бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*). Съобществата на паласовия черен бор в България са отнасяни към средиземноморската растителност. Видът е ксеротермен с голяма вертикална амплитуда на разпространение около 1400 m (400 500 1800) m надм. вис. Преобладаващата част от черноборовите гори в съвременната растителна покривка се намират между (600) 800 и 1300 1500 m надм. вис., най често в условията на силно пресечен релеф. Те се срещат в различни пояси от ксеротермния дъбов пояс, през мезофилните габърво горунув и буков, до микротермния иглолистен пояс в планините и попадат в различни климатични и фитогеографски териториални подразделения. Разпространени са от Славянка и Източните Родопи до Предбалкана. Най широко разпространение имат в Родопите, Влахина планина и Пирин, сравнително по ограничено се срещат в Славянка, Рила, Осогово, ниските планини в Западна България, Стара планина и Предбалкана. Попадат в трите климатични области на територията на България: умерено континентална, преходна и континентално средиземноморска. Въпреки че по своите екологични особености фитоценозите на паласовия черен бор се отнасят към ксерофитния тип растителност, изложението не ограничава съществено развитието им. По често се срещат на южни, с южна компонента и източни склонове. Наклонът на заеманите терени може да бъде много голям. Единични дървета се срещат и на отвесни скални стени и видът проявява пионерни качества. Силно

предпочитани са алкалните скали, като в северните райони те са задължителни, а в южните части на страната се срещат и върху друг тип скална основа. Това определя развитието им върху хумусно карбонатни почви от типа рендзини (*Leptosols rendzic*), като не е изключено и върху канелени горски или кафяви горски почви (*Cambisols*), особено на силикатна скална основа. Те често са ерозирани, слабо развити и с малка мощност. Влажността на почвите варира през вегетационния период от ниска до сравнително умерена.

Черният бор образува както монодоминантни (преобладаващата част от ценозите), така и смесени съобщества с други иглолистни или широколистни дървесни видове, които по своите екологични характеристики са ксеротермни или мезоксерофитни. На по малка надморска височина, в ксеротермния дъбов пояс, предимно в южните райони на страната (Хасковско, Кърджалийско, Добрушански масив), са останали отделни фрагменти от някога широко разпространени там черноборови гори. Част от тях са монодоминантни, в други с различно обилие се срещат ксеротермни видове дъб (*Quercus frainetto*, *Q. pubescens*), келяв габър (*Carpinus orientalis*), както и *Acer campestre*, *Fraxinus ornus*, *Pyrus pyraeaster*, *Sorbus torminalis* и др. В храстовия синузий са разпространени *Cornus mas*, *Corylus avellana*, *Cotinus coggygria*, *Syringa vulgaris*, а средиземноморски облик им придава участието на *Genista carinalis*, *G. rumelica*, *Juniperus oxycedrus* и др. В тревната покривка доминират *Brachypodium pinnatum*, *B. sylvaticum*, *Festuca heterophylla*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis* и др. В състава им участват редки и защитени от закона видове: *Anthemis rumelica*, *Carduus thracicus*, *Fritillaria pontica*, *Verbascum roripifolium*, *V. rupestre* и др.

От широко разпространени в миналото сега горите от черен бор са острови сред широколистната растителност. С увеличаване на надморската височина (800 900 1350 m) флористичното разнообразие на фитоценозите на черния бор се увеличава. Нерядко в ролята на субдоминанти или като примес, привнасяйки мезофилни черти във фитоценозите, се явяват *Quercus dalechampii*, *Fagus sylvatica*, *Carpinus betulus*, по рядко *Abies alba*, *Fraxinus excelsior*, *Picea abies*, а на някои места се среща и *Abies alba* subsp. *borisii regis*. Съставът на храстовия синузий не се променя съществено (*Carpinus orientalis*, *Clematis vitalba*, *Cornus mas*, *Corylus avellana*, *Cotinus coggygria*, *Daphne mezereum*, *Juniperus communis*, *J. oxycedrus*, *Rubus* spp., рядко *Arctostaphylos uva ursi*), но обилието им е силно ограничено. Тревната покривка изграждат *Brachypodium pinnatum*, *B. sylvaticum*, *Calamagrostis arundinacea*, *Hedera helix*, *Sesleria latifolia*, *Trifolium alpestre* и др., като се появяват и мезофилни видове: *Cruciata glabra*, *Oxalis acetosella*, *Sanicula europaea*, *Viola canina* и др. На скалисти терени в дерета, главно в югозападните райони на страната, черният бор формира фитоценози с водния габър (*Ostrya carpinifolia*). В тревната покривка са разпространени *Cephalanthera rubra*, *Poa nemoralis*, *Scabiosa rhodopensis*, *Sesleria latifolia* и др.

Тези типове гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “уязвимо местообитание”.

На територията на ДГС “Ракитово” местообитанието е установено в отдели: 51 а, 52 а, 53 б, 55 в, 55 г, 56 д, 60 б, 60 в, 60 д, 60 н, 61 в, 61 д, 62 в, 62 д, 62 е, 62 ж, 63 б, 64 г, 65 з, 74 б, 74 н, 79 а, 79 б, 79 в, 79 г, 79 д, 79 ж, 79 з, 79 м, 79 р, 79 с, 79 т, 79 у, 79 х, 80 д, 80 ж, 80 з, 80 н, 80 о, 80 п, 80 р, 80 т, 80 у, 80 х, 80 ц, 80 ш, 80 щ, 81 е, 83 в, 83 г, 83 д, 83 ж, 84 г, 88 н, 132 з, 143 б, 143 д, 144 а, 144 г, 145 в, 172 б, 220 а, 222 б, 223 а, 223 в, 223 д, 223 ж, 223 к, 224 в, 225 а, 228 б, 228 г, 228 л, 228 п, 228 р, 229 г, 230 д,

231 ж, 271 б, 271 з, 272 е, 292 в, 314 е, 314 к, 319 ж, 320 к, 322 г, 322 д, 322 ж, 323 в, 323 е, 323 ж, 325 а, 325 б, 325 в, 325 г, 325 е, 325 ж, 326 а.

G4.6 Mixed [*Abies*] - [*Picea*] - [*Fagus*] woodland

Смесени широколистно-иглолистни гори със задължително участие на обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и/или обикновена ела (*Abies alba*) и/или обикновен смърч (*Picea abies*). Смесените буково-иглолистни гори имат фрагментарно разпространение в пояса на иглолистните гори във височинния диапазон 1000-1500 m (1800). Почвите са кафяви горски. Най-голямо разпространение имат в Рило-Родопския масив, районът с най-широко разпространение на иглолистни гори на Балканския полуостров. В тревия етаж най-често участват, *Arenaria agrimonoides*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix-mas*, *Epilobium montanum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Geranium robertianum*, *Hieracium murorum* gr., *Lamiastrum galeobdolon*, *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Mycelis muralis*, *Poa nemoralis*, *Veronica chamaedrys*, *Viola reichenbachiana*. Интразоналният характер на тези гори се потвърждава чрез участието на видове от иглолистните гори като *Melampyrum sylvaticum*, *Moehringia pendula*, *Sorbus aucuparia*, и др.). Имали са по-широко разпространение в България през атлантическия период, когато климатът е бил по-благоприятен в сравнение с наши дни.

На територията на ДГС "Ракитово" местообитанието е установено в отдели: 197 г, 198 д, 198 ж, 199 в, 200 ж, 201 ж, 209 а, 211 д, 211 ж, 212 д, 215 а, 215 е, 215 и, 217 ж, 217 и, 223 б, 224 д, 245 в, 245 г, 249 ж, 250 к, 251 б, 251 н, 253 а, 254 б, 254 е, 255 д, 257 д, 260 а, 260 о, 267 г, 267 ж, 267 и, 268 а, 269 а, 270 и, 273 п, 274 к, 274 н, 276 в, 276 е, 276 ж, 278 а, 279 в, 280 а, 280 б, 280 в, 280 д, 281 б, 288 з, 291 з, 293 а, 306 б, 306 г, 306 и, 307 а, 307 в, 311 д, 311 ж, 311 л, 311 н, 315 д, 317 в, 317 д, 317 е, 319 д, 319 е, 319 и, 321 б, 323 д, 330 б, 331 б, 334 е.

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Гора във фаза на старост (Old growth forests) е горска територия, в която гората е достигнала значителна възраст, не е била обект на големи природни и антропогенни нарушения и са представени следните характеристики:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални

условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми.

Гори, отличаващи се с посочените по горе характеристики.

На територията на ДГС “Ракитово” гори намиращи се във фаза на старост или притежаващи потенциал за превръщането им в такива са установени в отдели:

40-г, 41-а, 50-а, 51-а, 51-е, 52-г, 52-д, 52-ж, 64-и, 67-б, 82-е, 84-б, 86-а, 91-б, 91-в, 99-б, 99-в, 99-к, 100-в, 101-б, 131-б, 193-а, 198-ж, 200-з, 200-и, 201-ж, 201-з, 207-к, 208-ж, 208-и, 208-к, 209-г, 209-д, 209-е, 212-ж, 212-з, 212-и, 212-к, 212-л, 212-м, 215-а, 215-б, 215-в, 215-г, 215-д, 215-е, 215-ж, 215-з, 215-и, 215-к, 215-л, 216-г, 246-а, 259-к, 261-б, 261-г, 261-д, 269-е, 271-б, 271-з, 272-е, 272-з, 276-а, 280-и, 280-л, 280-м, 282-в, 282-ж, 283-д, 287-б, 293-а, 293-в, 293-е, 294-в, 297-е, 297-и, 298-в, 298-и, 299-а, 299-в, 299-г, 299-д, 299-е, 299-ж, 300-а, 300-б, 300-в, 300-г, 300-д, 300-е, 300-ж, 301-г, 301-д, 301-е, 301-ж, 301-з, 301-л, 302-м, 303-б, 303-в, 303-г, 303-д, 303-е, 303-з, 303-и, 303-к, 304-а, 304-б, 304-д, 305-а, 306-в, 307-е, 308-в, 308-з, 308-к, 310-ж, 314-а, 314-е, 314-и, 319-и, 322-ж, 322-з, 323-ж, 324-б, 324-в, 324-е, 326-а, 326-б, 328-е, 328-ж, 332-г, 332-д, 333-д, 333-з, 333-к, 334-м, 334-и, 336-а, 336-б, 336-г, 337-б, 337-в, 339-а, 339-б, 339-в, 339-д.

За поддържане на характеристиките на горите във фаза на старост определените насаждения трябва да се оставят на естествената им динамика. В тях не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от горските територии на стопанството/. Приблизително 160 до 230 години са нужни за да се формира гора със характеристики, на гора във фаза на старост. Трансформацията от зрели гори към гори във фаза на старост е постепенна и продължителността ѝ зависи много от дървесния състав (видовете достигат за различно време пределна физиологична възраст), условията на месторастене (периодът е по-кратък на добри месторастения, отколкото на бедни) и първоначалната структура на насажденията (при хомогенна структура е по-бавно в сравнение с хетерогенната).

ЗАПЛАХИ:

1. Намаляване на процента на лесистост.
2. Изсичане и почистване на биотопна дървесина от насажденията, в т.ч. дървета с хралупи, единични и групи със стари дървета.
3. Антропогенна фрагментираност на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 3

1. След определяне на горските екосистеми, представляващи ВКС 3, и разпространението им на територията на горскостопанската единица, те трябва да се стопанисват по начин, който да поддържа и/или подобри природозащитното им състояние.
2. Препоръки за стопанисване на отделните видове горски екосистеми, представляващи ВКС 3, са представени в *Приложение 4А* от Националното ръководство за определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 3 (за всички посочени горски екосистеми / местообитания)

Мониторингът на тези ГВКС включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя може да се провежда веднъж или повече годишно, ако е необходимо сезонно отчитане, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.
2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.
3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.
4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.
5. При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановете за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановете и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ. ОСНОВНИ ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ В ОПРЕДЕЛЕНИ СИТУАЦИИ ВКЛ., ОПАЗВАНЕ НА ВОДОСБОРИ И КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА НА УЯЗВИМИ ПОЧВИ И СКЛОНОВЕ.

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

На територията на ТП ДГС „Ракитово” са представени типове ГВКС, свързани с екологичните функции на горските екосистеми. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от лесоустройствения проект и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС та за територията на ТП ДГС „Ракитово” са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните

заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водоземането и 50 м под него с широчина не по малка от 1500 м от двете страни на реката.

Таблица № 2. Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ДГС Ракитово

ДГС „Ракитово”	Отдели	Площи на отделите
Вододайни зони Ракитово	182 13; 183 г, е, ж, з, е1, ж1, 1, 14, 15, 17; 193 в, г, д, 1-9; 194 м, н; 210 1, 2; 215 а-е, л, 1-5; 216 в-д, ж; 218 7; 223 4; 274 а-и, 1-9; 275 а-е, 1, 2; 281 а, б, 1-3; 282 а, 1-3; 288 а-г, 1-10; 289 а, б, 1-4; 296 а, в-ж, 1,2; 297 а-к; 298 а-к, 1-4; 299 а-ж, 1-4; 300 а-е, 1-3; 301 д-и; 302 б-к, н, 1, 2.	1047,7 ха

За територията на ТП ДГС „Ракитово” още в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайна зона по ЛУП (от 24.06.2011 година), обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно битови нужди: **51** 1, а, б, в, **52** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **53** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, **54** а, б, в, г, д, **55** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, е, ж, **56** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **57** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, **58** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **59** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **60** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **75** к, л, **76** г, **78** у1, ф1, **79** ч, **80** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, **113** 10, 12, 13, г, д, е, **162** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **163** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, **164** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, **165** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, **166** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **168** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **313** 4.

ЗАПЛАХИ:

1. Намалване на пълнотата на насажденията под 0.5.
2. Складиране на дървесина непосредствено до и във водните течения.
3. Извършване на подвоз и извоз на дървесина, когато почвата е мокра и/или преовлажнена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.1

1. Горският стопанин е длъжен да се съобразява с режимите на стопанисване и опазване, съгласно Наредба 3 от 2000г. за санитарно-охранителните зони около водоемите за питейно и битово водоснабдяване.

2. Когато няма обособени санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода се използват посочените в определението за ВКС 4.1. изисквания. Да се разработят специфични мерки за стопанисване и опазване, съответстващи на изискванията на Наредба 3 от 2000г. Като общи препоръки за лесовъдската намеса могат да се посочат:

- Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв. В случаите, когато водоизточника е каптаж или извор, препоръчителна добра практика е зоната около него да се остави без лесовъдска намеса, като остров на старостта;

- Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;

- Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;

- Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;

- Забрана за използване на голи сечи.

3. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията от наличието на ВКС и мерите за опазване на тези стойности.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва а търсят компетенции за пропуснатите ползи или увеличените разходи при стопанисването на тези гори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.1

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми. За водоизточниците, които не са включени в горепосочения мониторинг, се провеждат периодични консултации със съответните заинтересовани страни.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, които представляват:

1. ГТ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метров а ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);
7. ГТ попадащи в санитарно охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ДГС "Ракитово" са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 4 и 7, от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.4 на територията на ТП ДГС „Ракитово“: 39 а, 40 а, 93 ж, 94 д, 134 б, 141 д, 338 ж, 339 б, в, г, д.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.7 на територията на ТП ДГС „Ракитово“: 104 з, 105 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 17, 19, 20, 21, а, б, в, д, е1, ж1, з1, и1, л1, р1, 106 ф, х, ц, 107 з, в, г, д, е, ж, 108 2, 112 8, з.

ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, представляващи:

1. ГТ с наклон над 30° (или по малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;
2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси,
3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;

4.3.1.

Насаждения с наклон над 30°: 1 а, б, в, з, 3 а, 25 1, и, 26 а, б, 37 д, е, 39 а, г, 40 а, б, д, з, 41 а, б, в, 42 1, 2, а, б, в, г, 43 1, а, б, 44 а, б, 45 1, а, б, в, 46 а, б, в, г, 47 а, б, в, г, 48 1, 2, а, б, в, 49 1, а, б, в, г, е, ж, з, 50 2, 3, б, в, г, д, е, 51 а, б, в, г, д, е, 52 а, з, и, 53 а, б, г, е, ж, 54 б, в, г, д, 55 б, г, д, е, 56 е, 60 а, в, г, е, 61 а, б, 62 а, и, 63 а, в, 64 а, б, в, д, 65 а, б, е, ж, и, 66 1, б, в, г, д, 67 б, 73 а, 78 4, 81 г, 82 м, 85 т, 86 м, 87 в, з, к, л, м, 89 ж, з, к, 91 а, л, н, о, 93 к, 94 д, 95 л, 96 е, ж, 97 е, з, 98 4, и, к, л, м, 99 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 100 в, 101 а, г, 102 1, 2, 3, б, в, 131 а, б, 132 а, б, в, 134 1, г, д, 135 а, б, 142 а, б, 143 1, 2, г, 150 1, 154 1, 2, е, 155 4, 157 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, д, е, ж, з, 159 б, в, г, 177 2, 14, 18, 178 5, б, 181 4, е, 199 а, г, к, 200 а, д, е, 201 г, д, е, 206 д, 208 ж, з, и, 210 в, 212 в, г, к, 215 3, а, в, г, д, е, и, л, 216 б, в, 217 д, е, ж, м, 221 б, 225 г, е, 226 ж, 227 б, в, г, ж, 230 и, 238 д, е, 246 а, 268 а, б, 269 з, 270 з, и, к, 271 1, 2, б, в, з, 272 е, з, и, 274 г, 281 а, в, д, 290 1, б, 292 в, г, 293 а, б, в, г, д, е, ж, и, 294 д, 295 б, в, г, е, 296 г, 299 а, д, 305 в, 306 д, ж, л, м, 307 2, 3, г, е, 308 1, 309 б, 311 е, к, 312 в, 314 б, в, г, е, ж, 316 а, б, в, 317 г, 320 а, 322 б, 323 д, 325 3, а, в, г, д, 326 а, б, 329 4, 331 б, 335 3, 4, 5, в, г, 336 а, б, в, г, д, е, ж, 337 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 338 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, 339 а, б, в, г, д, е.

ЗАПЛАХИ:

1. Прилагането на лесовъдски системи, при които пълнотата на насаждението се намалява под 0.5.
2. Извеждане на горскостопански мероприятия на каменливи и урвести терени.
3. Използване на техники и технологии нарушаващи почвената покривка.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.
2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора (изборни и дългосрочно-постепенни сечи), като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- ✓ Да се извеждат навреме (1-во прореждане до 35-40 годишна възраст), отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;

- ✓ Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. курортни гори), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;
- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ При много стръмни терени (31-45°) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
- ✓ При каменливи и урвести терени (над 45°) да не се провеждат стопански мероприятия;
- ✓ При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;
- ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;

В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:

- ✓ Не се допуска извеждането на сечи;
- ✓ Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
- ✓ Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:

- ✓ краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ). Наблюдение – всяка година;
- ✓ дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- ✓ При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
- ✓ Площна динамика на свлачището;
- ✓ Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. И максимум 250 м. И състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и тополови култивари.

На територията на ДГС Ракитово като гори, представляващи бариера за разпространение на пожари са определени: **1** 1, а, в, г, д, е, **2** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, г, е, **3** 1, 2, 3, 5, 6, 7, б, е, ж, к, **4** з, и, к, **5** а, г, **6** а, б, **7** а, в, д, е, **8** а, г, **9** д, е, ж, **10** 5, а, б, г, е, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, **11** м, **13** р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, ю, **18** 3, 4, **19** в, **21** 1, 2, 3, а, в, г, **22** 1, а, **23** 1, 2, а, в, **24** 10, 12, 9, б, з, и, **25** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **26** 1, а, б, в, **27** 1, а, б, **28** 1, 2, а, б, г, д, **29** 1, а, в, **30** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **31** 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, б, в, г, д, е, ж, **32** 4, ж, **33** б, **34** 1, б, в, г, д, **35** д, **36** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, **37** 1, 2, а, д, е, **38** 1, 4, а, б, в, г, д, **39** а, б, в, г, **40** а, б, г, д, е, з, и, к, л, **41** а, б, в, г, д, **42** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, **43** 1, а, б, в, г, **44** 1, а, б, в, г, д, **45** 1, а, б, в, **46** 1, а, б, в, г, д, **47** 3, а, б, в, г, **48** 1, 2, 3, а, б, в, **49** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, **50** 1, 2, 3, б, в, г, д, е, **51** б, в, г, д, е, **52** з, и, **53** а, е, **54** а, б, в, г, д, **55** 5, б, 7, 8, д, е, **56** 4, г, **57** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, ж, и, л, м, **58** 2, 3, б, в, г, е, з, и, **59** 1, 4, 5, 7, а, в, д, ж, з, **61** а, б, **62** 1, 4, а, б, г, з, и, к, **63** 1, 2, 3, а, в, г, д, е, **64** 1, а, б, в, д, и, к, **65** а, б, в, г, е, ж, и, **66** 1, а, б, в, г, д, **67** 1, б, в, и, **71** 4, б, ж, **72** 1, 4, а, б, г, **73** 3, 4, а, и, **74** 3, б, 8, а, **75** б, в, н, о, **76** 1, 2, д, **78** 2, 3, 4, 5, б1, а, д, **82** 2, 5, б, в, **85** 3, б, г, д, и, к, н, с, т, **86** б, г, п, **88** 2, 4, е, к, **89** в, г, ж, з, к, **90** 1, 3, а, е, ж, и, **91** а, в, к, л, м, н, о, **92** ж, **93** 2, б, г, д, е, ж, к, **94** 1, б, в, г, е, ж, **95** ж, к, л, **97** з, **98** 1, 4, а, д, з, и, л, м, **116** к, л, **117** е, **118** 11, **131** в, д, ж, **134** 1, 3, в, е, ж, з, **137** а, б, **143** 1, 2, 3, а, в, **150** 1, 2, г, д, е, **151** в, г, **152** 3, 4, 5, б, 7, 8, в, г, д, **153** 2, 3, б, д, **154** 1, 2, 3, 4, г, д, е, ж, **155** 3, 4, л, р, с, т, **156** 1, а, б, в, д, ж, у, ф, **157** 1, 2, 5, а, б, д, е, **159** б, в, г, **160** б, в, **161** 1, 2, в, д, **162** г, д, **163** з, **164** в, е, **196** г, д, **197** а, з, и, **198** в, д, е, **199** б, в, г, д, е, ж, **201** 2, 3, г, **206** д, **207** г, ж, к, л, м, **208** г, д, е, ж, з, и, **209** б, в, г, д, е, **210** в, д, **212** б, ж, м, **218** в, **219** в, г, **223** г, е, **227** г, **230** е, р, **232** д, е, ж, **237** г, н, о, **238** 1, е, **239** б, д, **253** а, в, д, **254** б, **319** в, г, **322** а, б, в, е, **323** 1, 2, 3, 4, а, б, г, д, **336** 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, **337** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **338** 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, **339** а, б, в, г, д, е.

ЗАПЛАХИ:

1. Изсичането на широколистните гори и заместването им с иглолистни.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.4

1. Да не се допуска фрагментация на тези гори. Насажденията с отворен склоп или гори в които е воден дърводобив с висока интензивност са по-предразположени към пожари, тъй като създават предпоставки за увеличаване на тревното и храстовото покритие.

2. В наличните ивици широколистни гори да се запази и поддържа широколистния състав на гората. При стопанисването им да не се допуска понижаване на пълнотата под 0.7 върху цялата площ на ГВКС 4.4. При възобновителните сечи да се използват лесовъдски системи, които подпомагат създаването на групова структура.

3. При липса на подобни ивици да се планира създаването на буферни зони от пожароустойчиви дървесни видове с подходящи схеми на залесяване.

4. Да се разработят планове за борба с пожарите, които включват стандартни оперативни процедури за борба с пожарите и обучение на персонала, съгласно горското законодателство в страната.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.4

При тази ВКС се извършва мониторинг за честотата и площното разпространение на запалванията и пожарите в горскостопанската единица.

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

- 1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по голяма от 100 м;**
- 2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).**
- 3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.**

За територията на ТП ДГС „Ракитово“ са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5.3, свързани със защита на инженерни съоръжения: **1** 1, а, в, г, д, е, **2** 2, в, г, **3** 1, 2, 3, б, ж, и, **4** з, и, **5** а, в, **6** а, **7** 4, 7, а, б, в, д, е, **8** а, **9** д, е, ж, **10** а, б, г, е, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, **11** м, **13** 2, 3, р, с, у, ф, х, ц, **39** а, **40** а, **41** а, **42** 1, 2, 3, а, б, **43** 1, а, **44** а, **45** а, **47** 1, 3, а, **337** ж, **338** ж, **339** е.

ЗАПЛАХИ:

1. Повишена интензивност на провежданите сечи в тези гори или провеждане на схеми с малък възобновителен период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.5.

1. Необходимо е да се оценят реалните и потенциални заплахи за ключовите горски функции на горскостопанските дейности. След оценката да се извършат и консултации с местните общности, съответните експерти и органи, за да се получи информация за въздействието на други дейности върху идентифицираните горски територии и да се предприемат мерки за намаляване на потенциални бъдещи заплахи.

2. След оценка на заплахите, да се разработят мерки за запазване или възстановяване на нарушени територии/ функции.

3. В горите за защита на инженерни съоръжения, отгледните сечи се водят с умерена интензивност. Възобновителните мероприятия трябва да осигурят плавен преход между старото и новото поколение гора, който да не намалява съществено защитните ѝ функции - да се прилагат само сечи с дълъг възобновителен период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.5.

За горите, представляващи ГВКС 4.5, да се организира и прилага система за годишен мониторинг, която да отчита състоянието и измененията в ключови параметри на тези гори. Да се използват съвременни картови материали и теренна информация.

ВКС 5. ВКС 5. ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО. МЕСТА И РЕСУРСИ ОТ ФУНДАМЕНТАЛНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗАДОВОЛЯВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ (ВКЛ. ПОМИНЪК, ЗДРАВЕ, ХРАНА, ВОДА), ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ.

Информация за годишното ползване на дървата, продажбите от промишления дърводобив на дърва общо, продажбите на физически лица, включително по тарифа на корен за последните 3 години. Годишното ползване на дърва от местното население са следните:

2019г. – 14 942 м³ по тар. такса и 2611 м³ от пром. Дърводобив

2020г. – 13 062 м³ по тар. такса и 2292 м³ от пром. Дърводобив

2021г. – 12 587 м³ по тар. такса и 1794 м³ от пром. Дърводобив

Дървата са в плътни кубически метри.

Билки, гъби и други странични ползвания – какво е дадено по ГСП и какви разрешителни (количество) сте издали за последните 3 години. Регистрирани изкупвателни пунктове – фирма, землище; - Количеството на ежегодните възможности за добив от диворастващи гъби, горски плодове и билки зависи от климатичните условия и затова не са заложили планове за добив по ГСП.

Местното население има традиции да събира в горите недървесни продукти с цел подпомагане на доходите си. Събираните незначителни количества плодове и билки са за лично ползване, а останалата част предават на изкупвателните пунктове. Интересът на местното население към тези ресурси е далеч по-малък от възможностите, които предоставя горския фонд.

За лова основни данни от Ловоустройствения проект – видове дивеч, брой ловни дружинки и взаимоотношението с тях. – Основните видове дивеч са дива свиня и сърна. На територията на стопанството има три броя ловни дружини. Взаимоотношенията с тях са добри.

ЗАПЛАХИ:

1. Браконьерство.
2. Замърсяване с битови отпадъци или химически вещества.
3. Изкореняване и повреда на индивидите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВКС 5

Като общи препоръки за управлението на горите в ТП ДГС „Ракитово” с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

- Поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев и битови нужди, ръководството на ТП ДГС „Ракитово” трябва да предвиди и за в бъдеще добив на необходимите количества дърва за предлагане на местното население, без да бъде превишено, обаче предвиденото по ГСП количество;
- Да се ползват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в земите от горския фонд;
- Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове;
- Мероприятията да се провеждат равномерно по цялата територия на горскостопанските единици;
- Да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени по ГСП.

Като общи препоръки за мониторинг на горите в ТП ДГС „Ракитово” с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

- Веднъж на 5 години да се извършва консултация с местната власт и населението за

проверка социалната значимост на ресурсите на територията на ТП ДГС „Ракитово” съгласно определението за ВКС 5;

➤ Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ГСП, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на ресурсите, свързани с ВКС 5.

ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ. МЕСТА, РЕСУРСИ, МЕСТООБИТАНИЯ И ЛАНДШАФТИ ОТ ГЛОБАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО КУЛТУРНО, АРХЕОЛОГИЧНО ИЛИ ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ, И/ИЛИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ ЗА ТРАДИЦИОННАТА КУЛТУРА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ, ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ, ВКЛ. КУЛТУРНО, ЕКОЛОГИЧНО, ИКОНОМИЧЕСКО ИЛИ РЕЛИГИОЗНО/ДУХОВНО ЗНАЧЕНИЕ

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

Таква ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

- 1. Гори и земи от горския фонд попадащи в 500 м ивица около манастирите;**
- 2. Гори или земи от горския фонд попадащи в 100 м ивица около параклиси, оброчища, аязма, текета, определени по приложения списък в *Приложение 6* и при консултации с местните хора;**
- 3. Гори или земи от горския фонд попадащи в границите на паметниците на културата или в техните охранителни зони, определени по реда на Закона за Паметниците на Културата (ЗПК);**
- 4. Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции посочени в приложения списък по *Приложение 6*.**

1. Извън горските територии, в землището на с.Дорково се намира природна забележителност „Палеонтологично находище” обявено със Заповед № 90/31.01.1990 год.
2. Средновековната крепост „Цепина” се намира в отд.63-1 и отд.64-1,2

ЗАПЛАХИ:

1. Изсичане и почистване на биотопна дървесина от насажденията, в т.ч. дървета с хралупи, единични и групи със стари дървета.
2. Залесяване на естествени открити пространства.
3. Антропогенна фрагментираност на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 6


Да не се планират и провеждат мероприятия, които водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС 6 (напр. голи сечи, реконструкции, краткосрочно-постепенни сечи, възобновителни сечи с голяма интензивност). Особено внимание трябва

да се обърне на запазване и по възможност подобряване на естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета). През туристическите сезони и периодите на провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им да не се извършват дърводобивни, извозни и други горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 6

Веднъж на 2 години да се извършва консултация с местната власт, населението, културните и туристически организации за проверка дали определените ГВКС запазват значимостта си съгласно определението за ВКС 6, както и за поява и описване на нови ГВКС на територията на ДГС “Ракитово”.

Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ГСП, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.

Изготвил: ...../п/*.....

/инж. Ангел Попов/

* Налице е положен подпис, като същият е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679)